

BORBA

Leto I.

Izhaja vsak petek // Uredništvo in uprava v Narodnem domu // Rokopisov ne vračamo

Maribor, 21. julija 1933

Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—, za inozemstvo Din 10.— Oglasi po tarifi

Štev. 8

Žrtve kapitalizma

Pred kratkim je bila v nekem listu objavljena vest: Sinoči okrog pol 7. ure je v samomorilnem namenu skočila z državnega mosta v Dravo 25-letna tkalka Zora S., zaposlena v Thomovi tovarni. Deroči valovi so jo za kratek čas pogoltnili in zopet vrgli na gladino. V tem hipu pa se je približal nesrečni trgovec Dobrajc s svojim čolnom in jo spravil na breg. Poklicani reševalci so obupanko takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so jo zdravniki rešili. Na mostu se je ob tragičnem dogodku nabralo precej radovednega občinstva, ki je pomilovalo nesrečno dekle...

Navadno listi pri vsakem poskušnem samomoru tudi povedo ali vsaj domnevajo njegove vzroke, ki se pripisujejo pri mladih ljudeh ljubezni, sicer pa prepiru v družbi, alkoholu itd. V gornjem primeru pa vzroka niso navedli, zato ga hočemo navesti mi: Zora S. je hotela v smrt, ker s svojimi dohodki, ki znašajo Din 400.— mesečno, ni mogla več živeti. Pri tem od daleč ni računala s tem, da jo bodo rešili in potegnili iz vode. Dokaz temu je dejstvo, da si je izbrala skok z 20 metrov visokega mosta, kjer je vsaka rešitev le golo naključje. Kadar greste rešite v globino! V glavi se vam bo zavrtelo in hoteli bi poznati človeka, ki ne bi priznal, da se za prazen nič nihče ne odloči, da bi se vrgel v tako globoko.

Za vzroke nesrečnice, ki ni dekle, marveč vdova z dvema otrokoma, smo izvedeli, ker je po naključju ostala pri življenju. V smrt jo je gnala beda. Koliko pa je takih, ki gredo v smrt in nimajo več prilike, da bi nam sporočili motive svojega dejanja! Eni se zastrupijo, drugi si poženejo kroglo v glavo, tretji si nataknejo zanjko okoli vratu, četrti skočijo v vodo itd. Skoro ne mine dan, da ne bi čitali o samomorih iz ljubezni, ljubosumnosti, družinskih prepirih itd. Le glavni vzrok teh samomorov se nekako sramežljivo zataji. Je to beda, strašna beda, ki tira ljudi naravnost v smrt. Ni stanovanja, ni zaslužka, ali pa je zaslužek prenizek, da ne zadošča za najsikromnejše življenje.

V naše uredništvo je prišel, da potoži svoje gorje, delavec, ki ima dva otroke in 600 dinarjev mesečnih dohodkov. Primanjkuje mu sredstva za najemnino, za obleko, za šolske potrebščine otrok, za kurjavo itd. Kmalu za njim je prišel drugi delavec, ki je oče treh majhnih otrok in nam je s plačilnim listkom dokazal, da je prejel za mesec junij, upoštevaje 5% odtegljaj za bolniški fond, Din 336.—. Če prvo omenjeni delavec z Din 600.— ne more izhajati, kar mu radi verjamemo, kako naj potem živi slednji z 336 dinarji. Kako naj plačuje najemnino, oblačil in prehranjuje svojo družino. In koliko je bednih družin s petimi in več otroki! Otroci so bolehi in se jih bo, če že niso okuženi, vsak čas lotila jetika. Ali je potem čuda, če si matere, kadar prosijo otročički za kruh, pomagajo na ta način, da jim dajo vode. Vodo namesto kruha samo, da ima otrok poln želodec, da je potolažen in da vsaj trenutno pozabi na lakoto. Če torej družina, katerih hranitelji so zaposleni, ne morejo več živeti in beže iz življenja, kaj naj store številni brezposelni, ki nimajo nikakega zaslužka?

Cela vrsta jih je, ki so postali nesrečni in ne vidijo pred seboj drugega izhoda kakor smrt. Njihove upe, njihovo srečo je strl neusmiljeni kapitalizem, pošast ki slično valjarju nadaljuje svoj pohod po svetu in pokončuje ljudi, ki se mu ne morejo izogniti. Moderna tehnika ali racionalizacija ne koristi človeku,

marveč lastniku tovarne, ki vrže na cesto toliko delavcev, za kolikor poseduje novi stroj večjo kapaciteto. In kar jih ostane v tovarni, ne dobijo izplačanega niti 25% vrednosti svojega dela, vse drugo pobaše moloh kapitalizem v svoje nenasitno žrelo. Ali se je ob takih razmerah čuditi, da delavstvo vse glasneje zahteva, da se onemogoči izkoriščanje s tem, da postanejo zasebna proizvodna sredstva skupna last, da bodo kot taka služila skupnosti, ne pa peščici milijonarjev? Ali ni dolžnost čimprej, ki regulirajo naše državno življenje, da delovno ljudstvo zaščitijo pred kapitalizmom? Ali ni naša zahteva v interesu države, naše srčno ljubljene Jugoslavije, ki jo, kadar priderejo hudourniki bodisi z juga ali severa, ne bo nihče drugi ščitil, kakor prav naše delovno ljudstvo, kajti milijonarji bodo kot vojni dobičkarji tudi v vojni mislili samo nase in na pomnožitev svojega imetja.

Vsi namreč vidimo, da se v naši državi, ki jo imamo za eno izmed najbolj razvijenih v Evropi, delavstvo, ki je v njej največ, ne more izživeti. Vse države se bavi s temi nujnejšimi problemi, bavi se s tem, da se morala z njimi tudi naša, v Jugoslaviji kot pretežno poljedelski državi ne bi bilo treba, da ljudje umirajo od lakote in da iščejo odrešitve v smrti.

Stremljenja mlade generacije

Mlada generacija, ki je izšla iz vojne, pa tudi ona, ki je dozorela v povojni dobi, prežeta ljubezni in zvestobe do Jugoslavije in orientirana v pravi socialnem smislu, je skrbno zasledovala dogodke, ki so nastali po preobratu. Za našo mlado generacijo je bilo jugoslovansko kaj kmalu rešena stvar, ker je v nacionalnem pogledu že itak obstajalo, odkar so se združila naša tri plemena.

Veliko skrb pa povzroča mladi generaciji tretiranje takozvane nove jugoslovanske politike, ki ni pravilna, pa tudi ne iskrena. Ko se je na eni strani naglašalo, da ni več strank in da so likvidirane zlasti vse stranke, ki so živele pred šestim januarjem, je bilo za slepca vidno, da so to le besede in nič drugega. Kajti izven grupacije v novo jugoslovansko stranko, so ostale kompaktne bivše politične skupine, iz česar sledi, da obstaja še vedno njih organizatorični sestav. Da pa ne bi bilo dvoma, so dali novi stranki tudi v imenu in naslovu izraz, da je sestavljena iz radikalnih, seljaških in demokratičnih elementov. Edina v državi obstoječa stranka je tedaj v bistvu samo koalicija treh predjanuarskih partij.

Mlajša generacija je na stališču, da je naloga vsake politike v naši državi, da posveča prvenstveno paznijo produktivnemu ljudstvu, ki ga tvorijo kmetje, agrarno in industrijsko delavstvo ter državno in zasebno namē-

... in da se mora z njimi tudi naša, v Jugoslaviji kot pretežno poljedelski državi ne bi bilo treba, da ljudje umirajo od lakote in da iščejo odrešitve v smrti.

Treba je najti možnosti, kako zaposliti neštete brezposelne, ki umirajo od gladi. Nadalje je treba omogočiti, da zamorejo delavci in nameščenci s svojimi prejemki živeti. Ali se mora zvišati zaslužek, ali pa znižati cene življenjskim potrebščinam. Drugega izhoda ni. Vse države se bavi s temi nujnejšimi problemi, bavi se s tem, da se morala z njimi tudi naša, v Jugoslaviji kot pretežno poljedelski državi ne bi bilo treba, da ljudje umirajo od lakote in da iščejo odrešitve v smrti.

Naše zaključne besede so sledeče: Za nami je čas, ko sta tvorila ročni in duševni delavec dva, povsem ločena in nasprotujoča si stanova. Razmere so dovedle do tega, da sta oba obubožala. Ne gledata več drug drugega po strani, marveč si stiskata roke, svesta si, da se razmere toliko časa ne bodo izboljšale, dokler ne poseže v tok dogodkov združeno delovno ljudstvo. Organizacije delavcev vseh strok, organizacije državnih in zasebnih nameščencev, organizacije železničarjev, občinskih uslužbencev, stanovanskih najemnikov itd., na plan, da ne postanemo vsi skupaj žrtve kapitalizma!

glavna in načelna izpoved mlajše generacije.

Volja in težnja po konstruktivnem delu je danes v mladi generaciji tako močna, da hoče radikalno remediuro z vsem starim, trhljim in nevednim. Nobena partija danes ne bo sposobna pridobiti današnje generacije s svojim programom. Po preobratu so vse naše stranke imele jugoslovanski program, v resnici pa so bile separatistične, amputaške in plemenske. Ker so očitno vsi ti prikriti nameni izgubili svojo opravičenost eksistence, so postale vse stranke, ki se ponovno pojavljajo, in rastejo ko gobe po dežju, na enkrat strašno socialne. Vsi programi novih strank so polni socialnih »šlagerjev«. In vendar je vse le pesek v oči. Nobena od teh strank ne bo uresničila niti ene točke svojega socialnega programa, dokler so vodje ljudje, ki so bili prej voditelji razpuščenih strank.

Danes ne zadoščajo nove stranke, ne vžigajo njihovi novi lepi programi. Mlajša generacija hoče novih ljudi, novih voditeljev močne roke in jasnega pogleda. Ljudi in voditeljev hoče, ki ne bodo ustanavljali strank in stranic, marveč ljudi, ki bodo zmognili voditi pokret nesebičnih značajev, ki bodo voljni uresničiti programe sodobnih potreb brez kompromisa in če treba tudi z žrtvami.

Taka je naša mlada generacija, polna aktivizma, in tako stališče zavzema v našem političnem življenju.

Premišljevanje

Bil sem na grobeh. Križ poleg križa. Vmes se blešče spomeniki, razkošni družinski domovi, grobovi z raznimi frazami, ter zró propasti in pozabljenosti nasproti prav tako, kot gomile onih, ki so brez vsakih spominov, ki pa so nosili od zibelke do svojega zadnjega izdihla — križ, ker jim je bilo vse življenje ena sama trnjeva pot.

In zdi se mi, da slišim, kako se nad njihovimi zapuščenimi, z osatom in plevami poraslimi grobovi, razlega proti vsemirju vzdih zahvale za doseženi mirni počitek, ki ga v življenju niso poznali. Je pa mnogo takih, ki počivajo tu pod »kinči«, in ki so se bali večnega počitka. Tudi njih vzdih slišim, ali ta je drugačen, to je žalobni vzdih po izgubljenem raju na zemlji. To je krik obupa, ker so morali kloniti zakonom narave in zapustiti svoje rožnate življenje.

Sveti mir plava nad vsemi! Odšel sem in si spotjo predstavljal, da imam vsega v izobilju, kaj bi storil za živče bednike?

»Evo vam, bratje in sestre, ki ste v potu svojega obraza menil kopicili blagostanje, ker sem bil trdosrčen in se nisem zavedal, da vi trpite zame. Danes ste brez kruha! Tu imate! Vzemite si vsega! Vse vam dam iz srca, ker hočem uživati pokoj, ker hočem, da se moje kosti ne bodo premetavale v grobu radi vašega in vaših otrok opravičenega prokletstva!«

Grenka solza mi je zastrla oko, ko sem se spomil bednih in umirajočih v revirjih ter bogatinov, ki nimajo srca...

Sirite „BORBO“!
Pridobivajte ji novih naročnikov!

Mariborska društva

Kdo bi verjel, da imamo v Mariboru 166 raznih društev? Res je, šestinšestdeset jih imamo, potrebnih in nepotrebnih, in sicer 57 kulturnih, 26 sportnih, šest nacionalnih, 60 strokovnih in 17 drugih. Na prvi pogled človeka razveseli, saj se v društvenem življenju zrcali kulturni napredek našega mesta. Toda, če bi naša javnost pobliže seznanili z vsemi mariborskimi društvi, bi bila presenečena in ne bi mogla verjeti, da so med temi društvi društva, ki so sovražna našemu narodu in naši državi.

V bežnih obrisih hočemo omeniti najprej nekaj takih, ki ob vsaki priliki pokažejo sovraštvo do vsega, kar je jugoslovanskega, nekaj takih, ki še danes, po 15. letih našega osvobodjenja, vzgajajo svoje članstvo v nemško-sovinističnem duhu in love v svoje mreže tudi naše ljudi.

Med prvimi je nedvomno »Švabsko-nemška prosvetna zveza« (Schwäbisch-deutscher Kulturbund), ki ji predseduje nemški odvetnik dr. Lothar Mühlert. To društvo šteje okrog 700 članov, ki pa niso sami Mariborčani, ampak je polovilo ljudi iz vsega bivšega spodnještajrskega ozemlja. Čudne reči se slišijo zlasti zadnje čase o delovanju tega društva, za iskrenega in pravega jugoslovanskega nacionalista skoro neverjetne.

Da bo naša nacionalna javnost vsaj nekoliko informirana o delovanju tega nemškega društva, ji hočemo prikazati dejstva, ki so ugotovljena, obenem pa jo prosimo, da odloča o potrebi še nadaljnega obstoja tega društva. Švabsko-nemška prosvetna zveza ima svoje društvene prostore v Strossmajerjevi ulici št. 6. Poleg rednih in izrednih sestankov, ki jih nazivajo familijarne, pa se zbrajo v društveni čitalnici otroci v starosti od 7 do 17 let redno vsako sredo in nedeljo in sicer ob sredah od 16—18, ob nedeljah pa od 15.—17. ure. Na teh sestankih poučujejo otroke nemščino tri bivše nemške otroške vrtnarice Trude Stieggerjeva, Luize Zollneritscheva in neka Fabianova, ki so si podelile otroke v tri skupine.

Prvo skupino otrok od 4 do 7 let uči Fabianova. V tej skupini je dvanajst otrok in sicer pošiljajo tja otroke vdova Megličeva iz Smetanove ulice svojega Kurta in Karlo, Berger iz Vrazove ulice 3 svojega Erika, nadalje pošiljajo v ta tečaj svoje otroke rodbine Steinbachova s Koroške ceste 90, Vračkova in Šnuderlova s Koroške ceste, Kaiserjeva iz Vrbane ulice in Fritzova s Koroške ceste.

V drugi skupini so otroci od 7 do 10 let. To skupino podučuje Zollneritscheva. Otrok je 15 in sicer Schauritschevi trije Frida, Kurt in Oskar, stanujoči Ob jarku 6, Franklova dva Trude in Udó iz Vetrinjske ulice, Megličeva Gretka s Koroške ceste, Albin Fritz s Koroške ceste, Hraštnikova Ilse iz Studencev, Alojzij Stiebler iz Slovenske ulice 22, Braunitzerjeva Ani iz Studencev, Čepejevi trije Ani, Mici in Rosi (Čepe je zaposlen kot delavec pri Franzu v Melju), nadalje pošiljata v to skupino svoje otroke tudi familiji Barlova in Kolenčeva, stanujoči na Vojašniškem trgu 2.

V tretji skupini, ki jo vodi Stieggerjeva, je 16 otrok v starosti 11 do 14 let in sicer Megličevi trije Matilda, Helene in Margareta iz Damjanove ulice 8, Rieglerjeve Elfrida in Traute iz Gosposke ulice 58, Burdorferjeva Inge z Aleksandrove ceste 43, Wallnerjeva Traute iz Aleksandrove ceste 42, Ehrmanovi trije Štefka, Just in Franc s Koroške ceste 83, Berger Josipina iz Aškerčeve ulice 3, Megličeva dva Albert in Hubert s Koroške ceste, Beigott Walter in Krois Leopold, oba s Koroške ceste 90 ter Blaznik Walter iz Gregorčičeve ulice 21.

Omenjene tri učiteljice pripovedujejo otrokom na sestankih nemške pravljice, jih uče nemščine, nemških pesmi in jih vodijo na izlete. Ob raznih prilikah jih obdarujejo, da bi otroke čim tesneje privezale na društvo.

Dvomimo, da so vsi ti otroci nemšk narodnosti, oziroma, da so njih starši Nemci. Trdno smo pa prepričani, da društvo nima v svojih pravih označenega paragrafa, ki predvideva take tečaje. Če ga nima, je prekoračilo svoj delokrog in pričakujemo, da ga bo zadela ista usoda, ki je doletela tudi nekatere naše nacionalne organizacije!!!

Nadalje najdemo med mariborskimi kulturnimi društvi pevsko društvo »Liedertafel«, »Männergesangsverein«, »Frohsinn« in »Schlaraffio Marburgio«. Čemu je potrebno pevsko društvo »Liedertafel«? Marsikateri nacionalist je že imel priliko doživeti, kako predrzni in kako sovražni so člani omenjenega društva našemu slovenskemu življu. Tudi marksisti bi že morali zdavna opustiti pevsko društvo »Frohsinn«, ker imajo svoje, kakor pravijo, »narodno-zavedno« pevsko društvo »Svoboda«. Sovražen nam je tudi »Männergesangsverein« in bilo bi smešno govoriti o njegovi »lojalnosti«. V »Schlaraffio« sede nemški magnati, nemški kapitalisti, ki pa jih naša javnost že nekoliko pozna.

Med sportnimi društvi prednjači v nemško-nacionalni predrznosti nemški sportni klub »Rapid«, o katerem ne moremo trditi, da mu je glavno sport, marveč je to društvo bilo ustanovljeno zato, da vzgaja mladino v nemškem duhu. Žalostno pa je dejstvo, da je med »Rapidovci« tudi precej Slovencev, oziroma otrok slovenskih staršev. Kolesarsko društvo »Edelweiss« pa je zatočišče zagriženih Nemcev in renegatov. Namen tega društva je vzdrževati vezi s sorodnimi društvi v Avstriji in zastrupljati pod pretvezo skupnih izletov mariborsko slovensko okolico. Oblasti sicer ne, toda nam nacionalistom je dobro znano, kaj počenja ta gospoda in kako se obnaša na deželi.

Dovolj zaenkrat. Prihodnjic pridejo na vrsto druga društva, ki prav tako kvarijo narodno lice Maribora, čeprav se skrivajo pod lepimi slovenskimi imeni. Glede navedenih nemških društev pa opozarjamo naše oblasti: »Videant consules!«

Naš železničar trpi

Velike krivice se gode našim železničarjem. Trpita uradnik in delavec. Koliko je teh krivic, jasno priča 62 točk vsebujoča resolucija, ki je bila sprejeta na zadnjem kongresu nacionalnih železničarjev v Zagrebu. V zadnjem času se javnost o položaju naših železničarjev popolnoma napačno informira. Navaja se, da so prav železničarji tisti, ki so največje breme današnjim državnim financam.

Proti takim vestem pa naši železničarji najodločneje protestirajo in ugotavljajo, da so prav železnice kljub težki gospodarski krizi ena redkih državnih ustanov, ki je ostala še vedno aktivna. In prav tista javnost, ki je širila take vesti o železničarjih, jim je že nešteto krat priznala, da so bili železničarji pionirji pri zgraditvi naše države, in da z izpostavljanjem svoje lastne osebne varnosti doprinašajo državi največ koristi izmed vseh ostalih panog državnega uslužbenstva.

So pa naši železničarji od vseh državnih uslužbencev najbolj zapostavljeni. Oni so okrnjeni vseh privilegijev, ki so si jih priborili tekom let in ki jim opravičeno tudi gredo, ker opravljajo najnapornejšo in najodgovornejšo službo. Železniški delavec je na robu propada in je njegov sedanjí položaj nevzdržljiv in obupen. Največ krivic pa se je zgodilo železničarjem, ki so bili z zakonom iz leta 1931 izenačeni z ostalimi državnimi uslužbenci. Velike krivice so se zgodile železniškim uslužbencem po tem zakonu, ker pri prevedbi zakon ni upošteval službenih let, marveč le položaj posameznega uslužbenca, ki ga je imel takrat, ko je stopil ta zakon v veljavo. Ker nekateri uslužbenci niso napredovali po svoji sposobnosti in službenih letih, marveč v nešteti primerih le po protekciji, novi zakon teh krivic z odločbo prevedbe ni mogel izravnati. Zato imamo danes uslužbenca z 12 službenimi leti v istem položaju kakor uslužbenec s 30 službenimi leti. Znani so primeri, da je bil uslužbenec s 30 leti službe pomaknjen v pripravniško skupino.

In nešteto je še drugih krivic, ki so jih iznesli naši železničarji v svojih resolucijah, v katerih pozivajo merodajne činitelje, da zastavijo vse svoje sile, da vse zakonske določbe in določbe raznih pravilnikov uprava absolutno upošteva in da se v dvomljivih primerih tolmačijo v prid železniškemu osebju. Prav tako zahtevajo, da se vsi njihovi predlogi in resolucije, v katerih so iznešene vse težnje in krivice, ki se izvajajo, vzamejo v resen pretres in da ukrepejo merodajni činitelji, da se vse potrebno in zahtevano ugodno reši. Pričakovati je, da bodo merodajne oblasti upoštevale njih upravičene zahteve in da bodo popravile krivice, ki jih molče prenašajo danes naši železničarji.

Naši vajenci

Pri mariborskih mojstrih in v tovarnah je zaposlenih stotine vajencev. So to sinovi in hčere slovenskih staršev. Ti vajenci pa pridejo v roke nemških (bolje: nemškutarskih!) mojstrov, pri katerih se nato prične »nemška dresura«. To se pravi: »uradni« jezik je izključno nemški in sčasoma postane tudi vajencevo mišljenje nemčursko. In taki vajenci poznajo potem samo »nemške« strokovne izraze in često se jim niti ne sanja, da tudi slovenščina premore kaj sličnega, navadno celo boljšega. Vajenci vedo, kaj je »Mutter!«, kaj pa je »mamica«, bo vedel malokdo. — Zato bi bilo na mestu, da bi vsaj po naših tovarnah in veleobratih morali mojstri in sploh vsi nastavljenici rabiti samo slovenske izraze. To bo pa mogoče le tedaj, če se bomo znebili raznih tuierodnih »specjalistov« in da bo prišel na njih mesta naš človek. Zato pa... O naših vajencih in njih vzgoji pa bomo ob priliki obširneje spregovorili!

BRATJE! Ne pozabite da so marksisti v Italiji Avstriji in Nemčiji takoj izginili v mišje luknje čim jih ni več obsevala milost vlade!

Temeljni vzroki brezposelnosti

Med številnimi socialnimi problemi stopa najbolj v ospredje problem brezposelnosti. Proučevanje tega obsežnega problema postaja vedno bolj pereče, pa kljub temu se ga pri nas hote ali ne hote ne obravnava tako, kakor bi bilo to v interesu stvarnosti in resnice potrebno. Razni poklicni in nepoklicni skušajo osvetliti vprašanje brezposelnosti, toda njihove metode so vedno le enostranske, tako da si končni rezultati močno nasprotujejo.

Ker je brezposelnost svetovno zlo, moramo istega zagrabit iz svetovnega stališča. Količkanj dober poznavalec mora uvideti, da je treba temeljne vzroke brezposelnosti iskati prvenstveno v gospodarski neuravnoveženosti. Res je, da se težke socialne posledice brezposelnosti skušajo omiliti z raznimi podporami. Za omiljenje brezposelnosti same pa s tem ni prav nič storjeno. Nasprotno, težka bremenja za podpore brezposelnim povečujejo nerantabilnost produkcije in s tem se ustvarja nova brezposelnost. Gotovo ni nobenega, ki bi bil proti da janju podpor. Umesna pa je zahteva tistih, ki so mnjenja, da je treba zraven podporne akcije tudi vzporednih ukrepov za odstranitev ovir, ki povzročajo brezposelnost. Pri tem ne smejo odločati vplivi raznih interesov, ki vidijo samo svoje koristi in koristi nekaterih njih bližnjih skupin.

V naših navedbah se moramo dotakniti tako velike in očitne greške raznih držav, ki so v pričakovanju veli-

kih koristi brez potrebe dvigale valuto in tako povzročile težko gospodarsko krizo, ki je uničila milijarde narodnega premoženja. Prav tako so skoro vse države zapirale zadnja leta carinske meje, ne upoštevajoč, da zaščita, ki utegne koristiti enemu sloju, prinaša drugim škodo. In prav carinski protekcionizem je eden glavnih krivcev brezposelnosti in obenem krivec krize kmetijstva v agrarnih državah. V tem pogledu se je že skušalo med prizadetimi državami doseči znosnejše carinske razmere, pa do da nes vsled nerazsodnosti ni beležiti vidnih uspehov. Naprej se od leta do leta ponavljajo nove zahteve po višjih zaščitnih carinah. Agrarne države ne morejo izvažati presežka svoje produkcije, zato tudi ne morejo v toliki meri kupovati proizvodov industrijskih držav; le-te pa zopet smatrajo, da je radi ovir pri izvozu svojih proizvodov potrebna povečana zaščita agrarnih produktov. Ob takih razmerah ni čudno, če zavzame brezposelnost prav katastrofalne oblike.

Razne diskusije o problemu brezposelnosti nam kažejo, da se velika in najbolj važna gospodarska vprašanja presojajo površno. Žarišče teh diskusij je vedno le vprašanje omiljenja bede, povzročene po brezposelnosti, brez vsakršnega iskanja globljih vzrokov. Stvarna dejstva se izgubljajo v stranskih potih, v malenkostih in podrobnostih, pri tem se pa puščajo v nemar glavni momenti. Pri tem gre-

šijo v veliki meri tudi voditelji delavstva. V borbi za resnično korist delavstva, zanemarijajo resno sodelovanje pri proučevanju temeljnih gospodarskih problemov, katerih pametna rešitev bi prinesla delavstvu največ koristi. Delavski voditelji bi se morali še z večjo vnemo kot njih gospodarji zanimati za to, kako naj se odpravijo ovire v produkciji in zdravem gospodarstvu, kajti odprava teh ovir je prvi predpogoj za uspešno pobljanje brezposelnosti. Prav v tem pogledu se od strani voditeljev premnogokrat greši, kar je vzrok, da imajo razni recepti za odpravo brezposelnosti tako klavrne uspehe.

Problem brezposelnosti ni enostaven. Treba je upoštevati številne faktorje, priti do temeljev temu socialnemu zlu, preden se lotimo ostalih vzrokov, ki pridejo pri tej boleči operaciji v poštev.

OPOZORILO!

V Smoletovi ulici št. 10 pri g. Globanu stanuje neki Karl Kellenhofer s svojo ženo Marijo, ki je avstrijski državljan. Je brez posla, v hiši pa nastopa tako, da so že tri stranke radi njega dobile odpoved, ker se posebno njegova žena poslužuje zelo čudne navade tožarenja pri hišnem gospodarju in celo ukazuje strankam, s kom sme kdo govoriti. Sedaj pa nekaj šušljajo, da namerava tega inozemskega prenapetega hišni gospodar postaviti za hišnika, oziroma upravitelja v svoje hiše. Dobro bi bilo, če bi temu gospodu Kellenhoferju naša oblast pretipala obsti in ugotovila, če ima pravico bivanja pri nas. Kellenhofer je bil preje zaposlen pri tvrdki »Iris« kot modelni livar.

Protekcija

Zaščitnik ali protektor je v splošnem vsak, ki pomaga drugemu (svojemu varovancu) z vplivom, zvezami, nasveti, materialnimi ali kakršnimi koli sredstvi, da doseže v človeški družbi ugodnejši položaj t. j. da dobi ugled, moč, službo, dobiček itd.

Protekcija je stara kakor človeški rod, poznajo jo vsi časi in narodi. Brez protekcije si človeške družbe niti misliti ne morejo. Starši so naravni zaščitniki svojih otrok; zanje store in žrtvujejo radi vse, da jim omogočijo boljšo bodočnost. V šoli podpira in ščiti učitelj (profesor) pridne in nadarjene dijake, daje jim nasvete, jih vspodbuja in jim često pomaga tudi materialno s tem, da jim preskrbi stanovanje, hrano, obleko, šolske potrebščine, inštrukcije, stipendije in drugo.

Delodajalec ali predstojnik je često krat zaščitnik svojih uslužbencev oz. nameščenec, ker skrbi za njihov telesni in duševni blagor, jih podpira v njihovem stremljenju in jim pomaga do uspehov. Zaščitniki so vse državne oblasti, ki jamčijo državljanom za red in mir. Najvišji zaščitnik v državi pa je vladar, kajti zaščita državljanov in njihov blagor je njegova prva, najbolj vzvišena in najplemenitejša dolžnost. Ta protekcija izvira iz naravnih čuvstev, je izraz prave ljubezni do bližnjega. Ona se ozira na obče človeške koristi, je nesebična in sveta. Brez te protekcije bi se zmožnosti, poštene in podjetni ljudje ne mogli uveljaviti in od nje je odvisen napredek vsakega posameznika, rodbine, države in vsega človeštva.

Poleg te prave in potrebne protekcije pa obstoji še druga škodljiva, nemoralna protekcija, ki izvira iz samoljublja, ki se ne ozira na zasluge in zmožnosti klijenta, ki ne vidi koristi družbe (naroda in države), marveč le rodbinske ali prijateljske zveze, politično ali konfesionalno pripadnost, osebne simpatije in često celo svoj lastni materialni dobiček. Taka protekcija je krivična, vzgaja neznačajneže in škodljivce, ljudi, katerim ni mar socialno čuvstvo, bratstvo in medsebojna ljubezen.

Taka protekcija ubija pri zapostavljenih vero v pravičnost, jim jemlje ambicijo in veselje do dela, vzbuja zavist in sovraštvo in tira tako narod, državo in človeško družbo v propad.

Žal, da tudi v naši domovini taki primeri krivične in škodljive protekcije niso redki in da so dosegli mnogi odlična in važna mesta ne vsled zmožnosti, delavnosti in značaja, marveč le kot sorodniki ali prijatelji mogočnih, kot pristaši te ali one politične stranke, kot hinavci in nizki petolizci.

Kdor čuti v resnici socialno in narodno, kdor ljubi svoj dom in rod, ne s puhlimi frazami marveč s srcem, kdor želi napredek in dobrobit našega naroda in države, kdor še veruje v ideale pravičnosti, bratstva in ljubezni vsega človeštva, se mora boriti z vsemi sredstvi zoper tako protekcijo in korupcijo, prav tako proti zaščitnikom kakor tudi proti nevrednim klijentom. Ta boj je tudi ena najvažnejših nalog našega glasila, ki hoče biti vedno in povsod v resnici socialno in nacionalno.

Dvojno zaslužkarstvo

Poleg drugih vzrokov brezposelnosti, je velik vzrok tudi pomanjkanje socialnega čuta onih, ki po nepotrebnem odjedajo kruh drugim s tem, da imajo po dve službi. O dvojnem zaslužkarstvu se vedno precej piše. Z nasprotne strani pa prihajajo ugovori, da je to krivično in nesocialno in da ima vsak pravico do zaslužka. Vprašanje dvojnega zaslužkarstva je velike važnosti posebno za zasebno uradništvo, ker pri dvojnem zaslužkarstvu delavstvo ni toliko prizadeto, oziroma pri njem dvojno zaslužkarstvo skoro ne pride v poštev.

Kdo je dvojni zaslužkar? Dvojna zaslužkarja nista delavec in njegova žena, ki oba skupno zaslužita le toliko, da se skromno preživita. Tem ljudem gotovo ne smemo očitati dvojnega zaslužkarstva! Drugo pa je vprašanje pri zasebnih nameščencih. Mesta zasebnih uradnikov zasedajo danes v velikem številu vpokojenci, ki prejemajo polno penzijo 2000 do 3000 Din. Ti so prav gotovo dvojni zaslužkarji. Med dvojne zaslužkarje spadajo tudi vse one poročene žene, katerih možje imajo dobre in stalne službe. In tako dvojno zaslužkarstvo je treba odpraviti.

Zasebno nameščenstvo ima v Mariboru dve strokovni organizaciji, ki pa se žalibog tega vprašanja resno še nista lotili. Nimamo pa namena delati očitkov organizacijama, marveč zasebnemu nameščenstvu, ki se ne zaveda svojih dolžnosti in je v veliki večini neorganizirano. In tu je vzrok, da nimata organizaciji dovolj moči, da bi od oblasti zahtevali, da se ti nedostatk pripravijo in da bi oblast energično posegla vmes ter prisilila privatna podjetja, da morajo odpustiti vse take nameščence, ki niso odvisni od zasebne službe, ker imajo visoke pokojnine. Tudi sede po pisarnah še danes ljudje, ki ne znajo državnega jezika. V nobeni drugi državi se kaj takega ne dogaja. Zato bodo potrebni energični koraki in dolžnost nacionalnih organizacij je, posvečati temu vprašanju največjo pozornost. Odpustiti se morajo iz pisarniških služb vsi inozemci in dvojni zaslužkarji, ker imamo prav v teh strokah vrste brezposelnega narasčaja.

Privatni nameščenec pa se mora zavedati svoje dolžnosti. Pristopiti mora k svoji strokovni organizaciji in se zanimati za svoj in svojih tovarišev položaj. Danes pa na žalost vidimo, da od zasebnega nameščenstva ni niti 10% organiziranih, radi česar organizaciji ne moreta načeti onih vprašanj, ki so za zasebno uradništvo največje važnosti. Zasebni uradnik ni tako dobro plačan in nima svojga položaja tako zasiguranega, da njemu ne bi bila potrebna strokovna organizacija. Zasebno uradništvo se naj zaveda, da mora delati, če si hoče svoj položaj izboljšati, rano ob rami z delavstvom. Zasebni nameščenec spada v skupno borbeno vrsto ročnega delavstva. Če pa bode hodil še nadalje ločeno od delavca in kazal ob vsaki priliki, da je več, kakor ročni delavec in da ne spada v njegov krog, je popolnoma gotovo, da bo njegov položaj vedno slabši in si ne bo nikdar opomogel.

Mariborčani!

Današnje številko »BORBE« smo poslali na ogled nekaterim Mariborčanom. Prosimo vljudno vse, ki so prejeli naše glasilo, da postanejo naši naročniki. One pa, ki ga odklanjajo, vljudno prosimo, da nam »BORBO« zanesljivo vrnejo. Naša uprava bo vse, ki lista ne bodo vrnil, smatrala za naročnike in jim bo list redno pošiljala. — Uprava »BORBE«.

Zahtevajte „BORBO“ v vsakem javnem lokalu!

PREDRZNOST.

Konstatiramo, da tvrdka Braun na slovenska pisma odgovarja v nemškem jeziku. Ali nima nobenega slovenskega korespondenta? Če ga nima, mu ga mi preskrbimo, če pa misli, da je mogoče kje v Rajhu, mu pa povemo, da mu tudi to željo lahko izpolnimo. Takih predrznosti ne bomo več prenašali. Zapomnite si dobro to, gospod Braun!

Delavci in nameščenci!

Narodno strokovna zveza je razdelila med delavstvo nabiralne pole. Delavci nabirajo s temi polami prispevke za gladujoče tovariše rudarje v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku. Potrkali bodo na vrata slehernega. Prosimo vse, naj dajo kolikor morejo. Vsak dinar je dobrodošel, je kapljica, ki bo lajšala strahovito bedo in gorje! Matere! Pomislite samo na to, da umira v naših revirjih nad 3000 nedolžnih otrok. Izstradani in bledih obrazov s solzami v očeh Vas ti nedolžni otroci prosijo: Pomagajte! Dajte nam kruha! Lačni smo! Od lakote umiramo. Matere pomagajte!

Delavci in nameščenci, pomagajte! Pomoč je nujna! Nad našimi rudarskimi revirji plava smrt. Delavci in nameščenci ne dopustite, da umro tovariši in bratje od lakote!

Doma in na tujem

Kongres vsedržavne stranke JRKD

Vsedržavna stranka JRKD je sklicala za 20. t. m. kongres v Beogradu. Kongresa se je udeležilo več ministrov in senatorjev ter okrog 2000 delegatov iz vseh krajev naše države. Kongres je otvoril začasni predsednik stranke bivši minister Nikola Uzunović, generalni tajnik, minister dr. Kramer pa je v daljših izvajanjih orisal dosedanje delo stranke. Po verifikaciji delegatov in po nekaterih poročilih je povzel besedo predsednik Uzunović in naglasil, da je treba stranko krstiti z imenom, ki odgovarja njenemu programu in sicer v »Jugoslovansko nacionalno stranko«. Pri po-

poldanskem zasedanju je podal referat o programu Jugoslovanske nacionalne stranke bivši minister Jurij Demetrović. Program je bil soglasno sprejet. Prav tako tudi novi statut stranke. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika stranke dr. Nikola Uzunović, za podpredsednika dr. Marinković, dr. Milan Srškić, dr. Kumanudi, dr. Kramer, Ivan Pucelj, dr. Popović, Maksimović, Demetrović, Matica in Kovačević; v širši glavni odbor pa med drugimi tudi Rudolf Juvan, Ivan Tavčar, mariborski župan dr. Lipold in dr. Rapotec.

AMERIKA ZA ZVIŠANJE MEZD IN ZNIŽANJE DELOVNEGA ČASA.

Predsednik Združenih ameriških držav bo izdal prisilne odredbe za celotno ameriško industrijo, ki bo morala zvišati delavstvu mezde in znižati delovni čas, če ne bo prišlo do uvidevnosti kapitalistov. Roosevelt je na stališču, da se morajo mezde zvišati z istočasnim znižanjem delovnega časa, ker bi se le na ta način povečala kupna moč ljudstva in bi se na ta način najuspešneje pobijala današnja kriza. Kdaj bodo to uvideli evropski politiki?

KLAVERN KONEC FRANCOSKIH SOCIALISTOV.

V Parizu je bil te dni zaključen kongres francoske socialistične stranke. Prejšnja leta so bili kongresi francoskih socialistov nekake manifestacije internacionalnega socializma, letošnji pa je bil klavern in se je pretvoril v žalni spreved. Tako so na zelo dostoj-

jen način tudi Francozi pokopali internacionalni socializem.

AMERIKA IN RUSIJA.

Ameriški finančniki so dovolili Rusiji šestletni kredit za nakup enega milijona bombažnih bal. Ruskim tovarnam je primanjkovalo sirovin in bo s kreditom pomagano obema deželama, zlasti pa Ameriki, kjer se bo položaj pridelovalcev bombaža znatno pobiljšal.

BEDA TIRA LJUDI V SMRT.

Pri Sv. Petru pod Sv. Gorami je te dni delavec Franc Domitrović iz obupa ubil svojo ženo Marijo in se nato obesil. Domitrović je imel osem otrok in mu je pred tragičnim dogodkom njegov delodajalec odpovedal službo. Položaj v katerem sta živela zakonca s svojimi otroci, je bil obupen. Zadnje čase sta oba zaslužila le toliko, da sta komaj preskrbela otrokom kosček kruha, da niso umrli od glada.

Pismo iz Krčevine

Čas je, da se tudi iz naše Krčevine zglasimo v »Borbi«. Lepa je Krčevina, osobito pod Piramido, v Petrovem in nič manj Ribniškem selu; kadar ni prahu, je lepa tudi Aleksandrova cesta. Ni pa v tej občini vse tako, kakor bi moralo biti in bi moglo biti. Tako se n. pr. pritožujejo prebivalci Ribniškega sela in Vinarij, da se še do danes ni izvedla niti pričela elektrifikacija tega zaselja, dasi bi že tudi tukaj lahko davno zagorela električna luč. Reveži tarnajo, da občinski odbor nima srca in volje za omiljenje bede; tretjim niso po volji občinska pota, čeprav so jih ponekod zadnja leta že precej izboljšali.

Danes se hočemo baviti nekoliko z našim občinskim odborom, ki za današnje razmere in zahteve v celoti tudi ni takšen, kakršen bi moral biti. V njem sedé nekateri možje, ki absolutno ne spadajo vanj, prvič ne zato, ker nacionalno niso povsem zanesljivi, drugič ne zato, ker nimajo razuma in agilnosti za delo obč. odbora v občini, ki je na zunaj takorekoč del mesta Maribora, in je samo še vprašanje časa, ko se bo priključila mestu. So pa v občinskem odboru tudi možje, sposobni za to in popolnoma na svojem mestu. Tem pa vsa čast!

Naši javnosti pa je več ali manj znano, da sedanji župan g. Alojzij P e k l a r, z nacionalnega vidika niti tisti, ki bi moral biti, da bi kot župan dajal vselej in povsod dober zgled svojim občanom. Ne vidimo ga pri nacionalnih prireditvah, ne zahaja v

našo narodno družbo, preveč stikov in prijateljev pa ima z Nemci. Opravičba, da je njegova žena Nemka, ne drži, ker v dolgi vrsti let Jugoslavije bi se že bila lahko naučila slovenskega jezika. Mnogo naših narodno zavednih občanov in sosednih meščanov se spotika na tem, da se pri županovih doma in v njegovi družbi navadno govori nemški. Se nam je v spominu, da ga je g. šolski upravitelj, sicer znani nacionalist, svoječasnno pri okrajnem glavarju zagovarjal, kar ni bilo umestno. Brez dvoma je storil to s stališča dobrih odnošajev med šolo in občinskim odborom, sicer bi zaslužil vso grajo.

Razven župana so v obč. odboru še drugi možje, ki bi ne smeli biti v njem. Mogoče še upravni oblasti ni znano, kako nečuvno je eden odbornikov grdil Sokola, drugi zopet imel pred nekaj leti konflikt s sodiščem, tretji pa da ni zmožen slovensčine in mu je treba na sejah tolmačiti in tako naprej. Imena za enkrat zamočimo.

V teku je čiščenje in to je nujno potrebno. Želimo, da bi tega čiščenja bil deležen tudi naš krčevinski občinski odbor. Začne pa se naj pri — glavi!

Od novega sreskega načelnika dr. Senekovića pričakujemo in ga prosimo, naj posveti našemu obč. odboru vso pozornost ter izvrši čimprej remediuro. Skrajni čas je, da se v obč. odboru vsi oni, ki ne spadajo vanj, nadomestijo ozir. izmenjajo z drugimi, nacionalno zavednimi in popolnoma zanesljivimi. Kdor ni absolutno z nami, je proti nam, in takega ne smemo tolerirati!

Naš pokret

Kakor morski val je naš pokret. Zaganja se ob stene in pljuska ob čeri. Izpodleđa in ruši vse, kar je slabega in kar ni zdravega na našem narodnem telesu. Pod njegovim praporom se zbirajo množice, zbira se delovni narod, ki je najjačja opora državi. Naš pokret pozdravlja delovno ljudstvo, pozdravlja ga nacionalisti, pozdravlja za sleherni pošten Jugoslovan. Kdor čuti z nami, v naše vrste, kdor ni z nami, je proti nam!

Maribor

Preteklo soboto in nedeljo je priredila NSZ kar tri delavska zborovanja, kar je nov dokaz izredne delavnosti te delavske organizacije, v katero so sedaj oprte oči vsega delavstva. Je pa tudi dokaz, da se je delavstvo zavedlo velikega pomena skupnosti, ki daje moč in tako tudi uspeh v borbi za delavske pravice. In še nekaj nam potrjujejo ti sestanki: delavstvo je obrnilo marksizem hrbet, uvidelo je vso licemerstvo voditeljev te »rdeče falange«. In prav je tako! Le v naši organizaciji je moč in rešitev našega delavstva in le naša organizacija bo priborila delavstvu pravice, da bo res lahko živelo življenje, vredno našega, nacionalnega delavca.

Prvi sestanek je bil v soboto, 15. t. m. ob 14. uri v gostilniških prostorih g. Karnerja na Tržaški cesti. Udeležilo se ga je prav lepo število delavstva uslužbenega v tovarni Zelenka. — Sestanek je otvoril tov. Tumpej, ki je obrazložil smotre in naloge naše organizacije, njeno dosedanje delo in načrte. Glavna naloga NSZ je ščititi delavca in mu priboriti pravice, ki mu pripadajo. V njenem pokretu pa je tudi borba za avtoriteto našega jezika. Naš narod mora biti spoštovan in vpoštevati, ker le on je gospod te zemlje!

»Prost mora biti, prost moj rod, na svoji zemlji, svoj gospod!«

Je že pel naš veliki pesnik Gregorčič. Te besede se morajo slej ko prej uresničiti.

Za njim je vse navzoče pozdravil tov. Vojska. Dotaknil se je sramotno nizkih plač v tovarni Zelenka. Kulturni škandal je, da prejme starejši delavec, ki ima doma bolno ženo in kup otrok tedensko deset dinarjev plače. To je sramota, ki vpije v nebo in bo morala najti odmeva tudi še

kje drugje. — Besede tov. Vojske, so vzeli delavci z velikim odobravanjem na znanje. — Pri volitvi pododbora so bili izvoljeni sledeči tovariši: Krepek Jože, Makoc Franc, Medved Maks, Dominiko Albert, Krajnc Ivan, Ranft Oto, Tajhman Anton, Krepek Marija in Globovšek Anica. — H koncu se je oglašil k besedi še tov. Tajhman, ki je s solzami v očeh pojasnil svoj obupen položaj in svojo bedo. — Sestanek je zaključil tov. Tumpej s pozivom k delu za organizacijo in tako tudi za svojo boljšo bodočnost.

Zvečer istega dne je bil v gostilni »Pri Slavčku« sestanek delavstva iz tovarne Braun. Vse tri obširne sobe so bile nabito polne delavstva. Glavna točka zborovanja je bilo razpravljanje o ponovni redukciji plač v tovarni Braun. — Zborovanje je otvoril tov. Tumpej. Poročal je o delu v organizaciji in o njenih dosedanjih uspehih nato pa je v krepkih izjavah obravnaval glavno točko dnevnega reda. Ob koncu razpravljanja so se določili ostri in učinkoviti ukrepi proti zniževanju plač in proti škandaloznemu postopanju z našim delavstvom. Sramotno je, da se izrablja delavstvo na način, da zasluži dobra delavka štirinajst dni samo 100 dinarjev, od tega pa ji odtegnejo dober del še za kazni. Kako naj živi delavec 14 dni s tem denarjem, pa si naj ustvari sodbo javnost sama. — Naša organizacija bo ukrenila potrebno pri vseh oslasteh, ki bodo primorane zaščititi našega delavca. Konec mora biti teh krivic, izkoriščevalci našega naroda pa morejo prejeti zasluženo plačilo. Na sestanku je govoril tudi tov. Vojska, katerega izvajanja je delavstvo živahno aklamiralo.

V nedeljo, 16. t. m. pa je bil sestanek za delavstvo s Pobrežja. Vršil se je v gostilni g. Štoka in je bil prav dobro ob-

iskan. Poročila sta podala tov. Tumpej in Vojska. Poročila sta o uspehi borbi naše organizacije za socialne pravice delavstva. Razkrila pa sta navzočim tudi vso puhlost marksističnih fraz, ki jih trobijo marksistični voditelji delavstvu. Te fraze pa so že tako obrabljene, da je delavstvo samo spoznalo ničevost marksističnega pokreta. Delavstvo noče o marksizmu ničesar več slišati. Med delavstvom se marksistični voditelji ne smejo več prikazati, ker jih delavstvo nažene. Prišel je konec lažnivih prerokov!

NSZ bo še v teku tega meseca priredila sestanke tudi za delavstvo ostalih mariborskih in okoliških tovarn. Želimo, da bi vsa uspela tako sijajno, kot dosedanja!

Ptuj

Nekam prestrašeno so pričeli naši ptujski nemškutarji stikati glave, ko se je pojavila v Ptujju naša »BORBA«. Mi nacionalisti imamo vtis, da jim ni nič kaj povšeči in kakor slišimo, imajo že sedaj »rešpekt«. To nas samo veseli in jim za danes odkrito povemo, da ne bodo imeli več miru pred nami. Pričeli bomo energično akcijo in bomo v najkrajšem času pošteno obračunali z vsemi, ki gledajo vse, kar je slovenskega, zaničljivo in prezirljivo. Pripravljeno imamo ostro metlo, s katero bomo pričeli pošteno pometati. Prizanesli pa ne bomo tudi nekaterim ptujskim rodoljubom, ki se stalno družijo in bratijo s temi našimi sovražniki. Že danes jim povemo, da bomo pričeli energični boj za naše pravice. Vse pa, ki so našega mišljenja, pozivamo, da se pridružijo našemu pokretu in da se naroče na našo »BORBO«.

Tezno

Pridno se gibljejo naši nacionalni delavci na Tezno. Močne so že njihove vrste in le malo je takih, ki stoje še ob strani ali pa so v drugem taboru. Zelo zavedno je zlasti delavstvo Splošne stavbene družbe, kjer so skoraj vsi do zadnjega organizirani v Narodno strokovni zvezi. Naš pokret zavzema na

Tezno vedno večji razmah. V najkrajšem času pa bodo padle zadnje postojanke naših nasprotnikov. Nacionalno tezensko delavstvo, le naprej in naprej!

Naše pokopališče

Če obišče človek naše njive miru, se ga lotevajo dokaj čudni občutki. Dragoceni nagrobni spomeniki z nemškimi napisi se vrste drug za drugim. Tuje, ki obišče naša pokopališča, je prepričan, da tu počivajo sami Nemci. Mi pa dobro vemo, da je pretežna večina teh, ki snivajo večno spanje, sinov in hčera slovenske matere. Do našega osvobođenja so imela naša pokopališča popolnoma nemško lice. Takratna mestna občinska uprava je strogo pazila nato, da se niso pojavljali na nagrobnih spomenikih slovenski napisi. Zabranjevala jih je celo pristnim Slovincem. Vse to pa samo zato, da bi tuje, ki je prišel k nam, bil prepričan, da je Maribor nemški. Pokopališča so sveti kraji in Bog ne da, da bi se jih drznil kdo oskrbniti. Vendar pa bi bila sveta dolžnost mestne občine mariborske, da bi se po preobratu brigala za to, in dala bi dopustila, da se slovenska imena na nagrobnih spomenikih tako grdo pačijo. Mariborska občina se mora zavzeti, da so čestokrat nagrobni spomeniki merilo narodnostnih razmer. Naj imajo Nemci napise v njih materinem jeziku. Toda samo pravi Nemci. Renegatom pa naj občina to zabrani.

SLIČICA S TRGA ...

Moderna gospa: Was kostet Salat?

Kmetica: 2 glavci za 3 Din.

Gospa: Zu teuer!

Kmetica: Kako?

Gospa: Blöde Gans!

Kmetica: Ja res je!

(Gospa je pristna Nemka doma tam nekje z Dravskega polja in zna dobro slovensko. Njen mož pa se prištevava Slovincem in ima dobro državno službo...)

Angleško blago

najodličnejše kakovosti sodobnih znamk:

„Smartex“

za praktične, solidne sportne, promenadne in potovalne obleke.

„Ventex“

blago, ki je tkano na poseben način in vzbuja pri nošnji prijeten občutek ter združuje eleganco, vsečnost in izredno trpežnost.

„Picci triply“

najidealnejša kakovost za elegantne, lahke moške obleke v vseh najmodernejših barvah.

Vse te vrste blaga ima vedno na zalogi

FRANJO MAJER
MARIBOR, GLAVNI TRG 9

Karo

Koroška cesta 19

Vse tiskovine

za trgovino, obrt, industrijo, šole, urade, zasebnike izdeluje v priznani kvaliteti, hitro in po zmernih cenah

PODRAVSKA TISKARNA D. Z O. Z.
MARIBOR

Gregorčičeva ul. 6 - Tel. 20-38

„Drava“

zavarovalnica Maribor

zavaruje osebe do 80 let starosti, doto, gospodarsko osamosvojitve, kolesa. Zahtevajte prospekte! - Sprejemamo zastopnike.

Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnic v Mariboru

Frankopanova ulica 34

daje posojila po 8%

sprejema vloge in obrestuje nevezane po 4% vezane pa po 5 1/2%

Vse vloge izplačuje promptno

Železničarji, poslužite se samo Vaše Kreditne zadruge

Predstavniki in izdajatelj Tone Bajt; predsednik Narodno-strokovne zveze v Mariboru. Urejuje in odgovarja Rudolf Germ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik ravnatelj Stanke Detela v Mariboru.